

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА МИХАЙЛОВИЧА ІЩЕНКА

4 січня 2008 року після довгої виснажливої хвороби пішов із життя доктор медичних наук, професор-невролог Михайло Михайлович Іщенко.

Михайло Михайлович народився 25 січня 1930 року в с. Гомзіно Борисовського району Белгородської області (Росія).

Свій шлях у медицину Михайло Михайлович розпочав із на-

вчання у фельдшерсько-акушерській школі м. Харкова, яку закінчив у 1951 році. У тому ж році М. М. Іщенко вступив до Харківського медичного інституту, який з відзнакою закінчив у 1957 році. А в 1960 році талановитий випускник поступив в аспірантуру при кафедрі нервових хвороб того ж інституту. Після закінчення аспірантури Михайло Михайлович був направлений на Західну Україну в Тернопільський медичний інститут, в якому з 1960 по 1968 рік працював асистентом, потім — доцентом кафедри нервових хвороб, а з 1969 по 1998 рік очолював кафедру нервових хвороб з курсом психіатрії. В 1966—1972 рр. він був заступником декана лікувального факультету, в 1973—1974 роках — проктором з навчальної роботи. В 1962 році успішно захистив кандидатську дисертацію, а результатом подальшого наукового пошуку стала докторська дисертація (1969 р.), присвячена неврологічним, патоморфологічним і нейрогуморальним порушенням у хворих на виразкову хворобу шлунка і дванадцятипалої кишки до і після резекції шлунка. У 1972 році йому було присвоєно вчене звання професора. З 1995 року — член Нью-Йоркської Академії Наук.

Михайло Михайлович завжди приділяв велику увагу покращанню викладання свого улюбленого предмету. Саме з його ініціативи на кафедрі були створені і обладнані тематичні навчальні кімнати, анатомічний музей, біохімічна, гістологічна, електрофізіологічна лабораторії. Для студентів були видані методичні розробки до практичних занять та по обстеженню неврологічного хворого. Також були надруковані (для студентів і лікарів-інтернів) методичні вказівки по фармакотерапії невідкладних станів у клініці нервових хвороб (1996 р.) У педагогічний процес втілені тестовий контроль вихідного і кінцевого рівнів знань студентів (1990 р.), а пізніше і інтернів-неврологів. Під керівництвом професора М. М. Іщенка на кафедрі були створені графі логічних структур та алгоритми встановлення топічного діагнозу, успішно впроваджені нові методики забезпечення навчального процесу на високому професійному рівні.

Михайло Михайлович Іщенко є автором і співавтором 206 наукових праць, у тому числі двох монографій, навчального посібника, розділу «Нервові хвороби» в довіднику фельдшера (1997), п'яти методичних рекомендацій з діагностики та лікування захворювань нервової системи, патенту на винахід, інформаційного

листа, 18 раціоналізаторських пропозицій. Ним видано друком 10 лекцій з клінічної неврології. Під його керівництвом виконано 1 докторську (Шкробот С. І.) та 12 кандидатських дисертацій (Шевчук М. Т., Дегтяр В. В., Макогончук М. А., Лобанова Н. Д., Блінова Н. С., Гречух А. В., Шкробот С. І., Лобас А. В., Островська О. С., Гара І. І., Вакуленко Л. О., Голяченко А. О.), підвищили свою професійну майстерність 25 клінічних ординаторів.

Про широкі наукові інтереси професора М. М. Іщенка свідчать його праці з таких актуальних проблем сучасної клінічної неврології, як неврологічні, патоморфологічні і нейрогуморальні порушення у хворих на виразкову хворобу шлунка і дванадцятипалої кишки до і після резекції шлунка, клініко-морфологічні і гістохімічні особливості оптико-мієліту і гострого розсіяного енцефаломієліту; діагностика і лікування неврологічних порушень при остеохондрозі шийного відділу хребта. Упродовж наступних років очолюваний М. М. Іщенкою колектив кафедри активно вивчав вплив вазоактивних, кардіотонічних засобів на системну і церебральну гемодинаміку при стенозуючих і оклюзуючих ураженнях магістральних судин голови у хворих з гострими розладами мозкового кровообігу та ранніми формами цереброваскулярної недостатності. Було розроблено і втілено в практику охорони здоров'я 15 областей України метод гемодинамічного контролю і лікування ішемічних розладів мозкового кровообігу при стенозуючих ураженнях магістральних артерій голови (1992 р.). Розроблений та втілений в практику неврологічних закладів області спосіб лікування ішемічних порушень мозкового кровообігу антагоністами кальцію та антиагрегантними засобами (1993—1998 рр.). Під його керівництвом колектив кафедри та Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні вивчали також проблему патогенезу, клінічних особливостей та лікування хворих на розсіяний склероз. Михайло Михайлович неодноразово виступав з цікавими доповідями на наукових форумах країни, АМН, лікарів області.

Свою обширну педагогічну, наукову і лікувальну роботу М. М. Іщенко поєднував з активною суспільною діяльністю. Більше 35 років професор Іщенко очолював правління Тернопільського обласного наукового медичного товариства невропатологів, виконував обов'язки члена Правління республіканського наукового медичного товариства невропатологів і психіатрів. Був нагороджений медаллю «Ветеран праці», значком «Відмінник охорони здоров'я».

Михайло Михайлович Іщенко заслужено користувався повагою колег, студентів та пацієнтів. Працелюбність, працездатність, принциповість, доброзичливість, постійний пошук нового, щира захопленість своєю професією завжди вирізняли Михайла Михайловича з поміж його колег по роботі.

Колеги, ректорат Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського, співробітники кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології, колектив Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні, неврологи Тернопільської області висловлюють щире співчуття рідним та близьким Михайла Михайловича Іщенка з приводу важкої втрати.

Колектив кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського, колектив Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні, лікарі Тернопільського обласного науково-практичного товариства неврологів